GARRILLA-JULIO
1
Igandea - Domingo
Bilbao, 1934

EUZKADI

ARPIDE-SANEURRIJA
Bilbao'kua... ... 6,00 Irko, Iru ilez
Bilbao'atazkua 7,50 „ „
Idazki-Itunmena 62,00 „ urtez
Atzarrijetakuak 100,00 „ „
Beldayen itunduba

XXII urtia || Idazkolea ta Banakolea: Correo, 17, 1.º || 234 Idazkutxa || 17.810 Urrutizkiña || 6.727 zenbakija

Egunekua

Bide-lapurrak

Aspalditxubon bide-lapurak nundik eta nora ibili diran be jakin barik egon gara.

Eta ori dala-ta, "Marte"-ra edo juan ete ziranekua ixan dogu. Baña ¡bai zera! Berton geratu ziran.

Juatekotan be, ¿ain ufun juango ziran, ba? Ganera, "Marten„'n, biarba ezagunik be ezta, ¿nora zuzendu ezekijela ibiliko ziran, ba?

Eta biarba, txindi-etxarik-eta be, an, ezta ixango. Txindi-etxietara-ta juateko belbilik-eta bez, ezta txindi-etxietaratutakuan ango otseñai (manos arriba! didaf dagitsenaz batera bilduta saftzeko suizkilurik be.

Beraz juatekotan be, ¿alako ludi ezaungera juango ziran, ba? ¡Etziran kokolo txikijak ixango...!

Ganera, "Marte„'n, beste eragozpen bat be ixango eben: izkuntzea. Onenian, ba, mantetafak, euzkeldunak ixango dira, euzkera bakafik dakijenak.

Euzkera-autubetan atubak diranak esan oi-dabenez, ba, izkuntza gustijetan zafena, euzkerea da.

Eta izkuntza-mueta gustijetan zafena danaren antza, izkuntza gaxo onek ixan be ba-dau, zafen-zafez etxetik urtetako eztala, oe baztefian il-zorijan aufkitzen dala dirudi-ta.

Emen, euzko-efijan zor inegafgafi onetan aufkitzen dan-afen, biafba "Marte„'n lerden eta jori aufkituko da, ta ludi ezaunge aretan darabilen izkuntza bakafa, euzkerea ixango da.

Eta olakorik jazoko ba'litz, jazo, bide-lapufen "¡manos arriba!" didaf-egitiari jaramonik be eleuskijue egingo... Bide-lapufak martetafakin elitzatekez ulefuko...

Euzkadi'n, bai, ostera, Euzkadi'n bertokuen izkerea baño, atzefitafena geu lai doztu, iraindu ta joputzaliaren oñai munka iminden gatubezanen izkuntzea, matiago dogu, ba, ta gogotsubago erabili be egiten dogu.

Ori dala-ta, Euzkadi'n, gaztelaf bide-lapuf ankefak, leku berezija ixaten dabe.

Oraindik egun gitxi dirala, Iruña'n ageftu ziran, eta ango txindi-etxe batetik 40.000 laufleko eruan ebezan.

Iruña'n, zorijonez, urifafak garaiz zuzpeftu ziralako, iñorenaz bixiten otu diran bide-lapuf iguingafijok eurak gura ixan ebenik ez eben egin.

Iruña'n, bide-lapufai, lafosak arantza biguftu yakezan, eta euretan atxilotuta geratu.

Oraingo "tiruak" okefeko lekutik urten dautse. Bila ebiltzan zingerara jausi dira.

Gixagaxo aundijai, alakuai, ifufira safi eruan oi-dan pitxafari jazo oi-yakana jazo yake: apuftu.

Iruña'n pitxafa apuftuta geratu ziranafen be, baña, euren maltzufkerijak pitxaf bafija erosten eruan dauz, aurtemingo Efenderi'ra osteran, lengua baño be zatifubago egiteko.

Aspaldijon galdutzat ixan doguzan bide-lapufon befageftute au, zorijonez, gixafriari ospe ona emotekua ixan da, okefeko bidiak-ziaf dabiltzazan gixaki gaiztuai ouak atxilotuteko esijak iminden ikasi dabelako.

Azkenengo agefaldijetan bide-lapuf mal tzufokin egin ixan dana, beste enparauko Euzkadi'ren areyo gustijakin be egin biaf litzake: euzkotafon kaltezkuak diran bide okefak-ziaf dabiltzanak atxilotuteko esijak iminden iñardu.

Ori egiten eztogun bitaftian, Euzkadi'n eztogu zorijonik ixango, ba, ezta geure buru-jaubetzarik jaditxi be.

Bide-lapufak - eta, "Marte„'ra, eztira juango, berton ain ondo esaten yaken bitaftian emendik iñora aldenduteko zijorik ixan be eztabe-ta.

Izkerea ba-da, euren era-erakua, berton idoroten dabe.

Eta izkereaz batera, enparauko ofura ta biaf daben laguntzea be. Atzefitafai, emen euren efijetan baño obeto esaten yake, naizta bertokuai jatofizko elian, amatxuren altzuan ikasitako euzkera kutsuge edefian euren gogayak agefituteko atiak ertsita imini.

Geure ele ekandu ta ezegaz be lotu eztiran euzko-gauzai bekozkua ilundubaz atzefitafenai abegi ona egiletik etxeratu doguzan ogasunak onixek dira bafiz: bide-lapufak eta abaf...

¿Egija ete-da?

Ondiño egun gitxi dala, gure Gazteiz'ko gotzain agufgafija, Afatian ixan zala esan dauskube.

Eta Afatia-ziaf efirik-efi ibilijaz, Arlatza'ra (Villaro'ra) eldu zala.

Eta Ariatza'n, euzko-gotzain arduratsubari yaokan lez, bere artzain matiai, euzkeraz berba-egiten asi yakela. Eta ariatzatafak gotzain jaunaren euzkerazko irakatsi edefai abegi ona agefitu biafian, ziñuka ta muxinka baztafen lotsagafi asijaz, ifi-abegi txafa erakutsi eutsela.

Eta gotzain jauna orduban, eskef txafeko ta lotsa bako efi aren aufian, azikera txafeko basati arei yaoken asafia erakusteko, ixildu egin zala.

Eta guri esan dauskubena egija ba-da, gotzain agufgafijak basati arein aufian egin ebana, txalotu egiten dogu, efijaren izkeran itz dagitsen gotzain agufgafi bateri, euzkeraz dagitselako mar-marka asten diran basatijei, gotzañak berba egiterik etxagoke, ba, idunetatik afanak imiñi, ta Gorbea-mendira bidaldutia baño-ta.

¡Villaro, Villaro, karka-efija da gero! ¿Egija ete-da?

URIBITAŔTE'TAŔ IBON.

JOPUAK GARA

Jaun ta nagosi dantsugu ene Abefi inguruetan atzefitaf izkuntza, atzeritaf gogua. Garaitu ditu ene mendietako bizkaf ta galuf euzkera gure izkuntzaren abi garbija orain aftekoak. Txori abestijakin batean gizaldien ilunetik gure oyanetan abestuten ziran abesti zerutafak, igesi doyaz atzera zeruruntza gure espan ta biotz erdaldundubak lagata. Jaurti doguz euzko-biotzetatik geure endaren oitura garbijak, atzefitaf lixunak aren tokijan jafita. Zapaldu ditu afotzaren oin zikiñak geure begien aufean, ene asabaen obi ta eskubideak. Aren birauak dantsuguz baster danetan. Euzko-alaba otzanak aztuta bearbada euren jatofija, afotz areriokin ezkontzen dira. Eurak dira jaun ta nagusi. Eurak agintari, era gustietan geure Abefijan. Jopuak gara, jopuak dira zoritxafez gure goguak eta oneik dira nai ta nayez gura soñan agintari. Alpefik deadaf egin, au ta ori, ta bestia. Zugatza, igalitik esautzenda eta gure igalijak afotz zugatzaren igalijak dira, Euzko-ofatzak papafetan ipiñita, ifi ta txuk eurai egiteko edo, atzefitaf dantza zikiñetan diardugu edonoz eta edonun, aufez gabiltza atzefitaf izkuntza jagiten geure ezpanetan, Abefijarena, geure enda ta odolarena baztertuta.

Atzefitaf abestijak, atzefitaf soñeko ta oiturak, atzefitaf aurpegi margoz zikinduak eta abaf. Jai ospetsuetan, afokeri egunetan, bakafik jasten doguz euzko soñekoak, euzko-aurpegija, baña efdel-gogo gañetik.

Geu gara ba, efudun, geu gagoz atzefitaf izufiz gexotubak, geuk daroagu gexo ta izufija geure mendietara, geure oyanetara, geure abijatara ta geure etxietara. Alpefik oyu ta deafak azkatasunari, alpefik eta alpefik eskatu argija ta argija itsubak gara. Efuak ezpagara, lenengo geure begietako legenak kendu beardoguz, argija ikusi naibadogu.

Lincoln, Ipaf Amerikako lendakari itzal tsubak, jopuen eztuntzak kendu ta gero be, jopu-izan ziran askok, joputasunean jafaitu eben ugasaban zukua jaten, egaz egiten aztu daben txoritxuak kayol-ateak zabalduta be bertan egoten diran antzera. Azke jafi zituban lagiak aren soñak, baña joputasunean jafaitu eben gixaxoak, jopuak ziralako euren goguak. ¿Zertarako be azkatasuna, goguak jopu badira? Ostera goguak azke badira ¿nok garaitu, ta nok il gogo ilezkora?

Urteak igaro dira "Kirikiño" gureak (Goyan bego) deadaf egin ebala era onetan. "Abeftzale anayak, Abefijaren azkatasuna naibadogu lortu, geure goguak gaizkatu beardoguz lenengo atzefitaf oituren menpetik."

Eta Asis'taf Pantzeska Deun aundijak, era onetan erentzun eutsan bere anai lekaide bati, Pantzeska'ren jakituriz afituta, esan eutsanean poz-pozik. "Pantzeska, zuk eta nik, bijoen aftean, gaizkatuko dogu munduba" "¡Anai maite gaizkatu gaitean geu lenengo!"

PERULAŔA.

LUIS DE ORTUZAR
BATINAK
Caja de Previsión y Socorro Phoenix Assurance Company Ltd.
'REN
BIZKAI'KO ORDEZKARI NAGOSIJA
Subaldijak, Matxinadak, Ekaferuanak, Itxaskintza, Lapufeteak, Lan-Ezpiafak, Lagi-lepalpena, Gufdibilak, Bakotxarenak, Askorenak.
Landoleak: Rampas de Uribitarte, 1, 1.º. — 12.004-ufutizkiña. — BILBAO.

EIZARA'KO SUIZKILLU (ESCOPETA) OLEA
L. LEGARISTI Y COMPAÑIA
SORALUZE (Placencia de las Armas) — GIPUZKOA

Jesús Ostolaza
BERGARA
FABRICA DE INSIGNIAS DE ESMALTE FINO
AZALIRARRI MIEZKO IKURRIÑEN OLEA

Euzko-ekandu laukiak

Agirrezabala'tar Toma talogintzan txapeldun

Ez akit asafatu, gazte-lagun maite, ire gauzetan sartu ba'nadi; gauza txaf-lotsagafirik esaten enayoak, ezta ire izen garbiari orbanik txikienik ezaften be. Nire asmoa ire antzea, ire trebetasuna Euzkadi-zeaf zabaltzea dok. Orain-afte Gorbei'ko lafa, atxafte, idetza ta pagadietan bakafik az ezagun; ire talo bafdinbakoen bafi Gorbei'ko artzai-lagunak ez bestek etxakik eta ori etxagok ofetan iri ufik emotekorik. Artzai guztiak txapeldun autoftuten abe. Pindaf'ek nai Birgili'k ire bafi jakin izan ba'loek euren olefkirik onenak iretzako izango zoazan. Niri Jaungoikoak olefkari izaterik etxaustak emon, baña Pindar edo Birgili edo beintzat gure Lizardi ba'nintzok, nire olefkirik onena iretzako litzatekek; ofaitiño, olefkari izan ez-afen, ire antxe bedegaf ori Euzkadi-zeaf al dodan eran zabaldu-bearean nayagok.

Lelen, irakufleai i nor augun labuf-labuf azaldu egin beafko, beaf bada areik nik baño begi zofotz-zoliagorik eukita ire antze bereziaren sustafa ta zegaitia eure izakeran idoroko yoek-eta.

Irakufle maite, Toma ez dogu gizon arri, ezta kaskaf-mefo be, txiki baño; aragiz igaf-zimel, begi-baltz, txarakea naiz agin-adafa baxen zal, mimena baxen bigun; Gorbeya'ri gana azeririk bizkofenak baño ariñago ta onek baño neke gitxiagogaz aftzen dautso; arnasestua zer danik eztaki: zan utsa da. Zutunik, buruagaz orpoai ukutuko leuskioe. Artzal-makileari bafen-bafenetik, lufari deutsola, eskumeagaz elduta aren soin biufia, sugearena bailitzan, besapetik batetik bestera igaroten bein baño geyagotan neronek ikusi dot, oñak euren lekutik zirkiñik egiteke. Azufik eztaukala dirudi. Ara bafak lafiñetarako beofen bat mendi-mendian oratu gura dabenean gure Toma lango lagunik eztabe aufkituko ez Gorbei osoan, ezta aragoan be; aren zango zimelak beofik uxoen ta bizkofenarenak baño bizkofagoak dira.

... ...

Of akust orain Aldaminpe'ko zoyez estalitako txagola apalean zubil-ganean jafita, iztaf-aftean talo-askeagaz; of erakutsiko dok ik ire antzea.

Ardiak batu ta lafaratu dozak, artesiari atakako txarakea kenduta; gabeko amaf-ak dozak gesu beten eta onazkero goxeko amafetan egin doan esne-yana gora-bera ire urdala-zofia artega ta usika daukak. Ni be gau onetan ire maikide izango nok, ire talo entzutetsuak ezagutzeko gogoak onaxe ekafi nayok-eta. Of aldamenean dokan zofoko afto-urun ufea baxen belegia ire ama urduri-zoliak Lanbreabe'ko Efotatik eroanda azpilean eralgi ta gatz bifinduagaz garotua dok ufean, ik eure bizkafean Aldaminpe'ra ekafia. Gauf askara urun-eskutada askotxo egozten dozak: gose az ufean. Nik i lango gizon zimelak axe utsez bizi diriala uste navoan baña dakustanez uste ori okefa zoan. Urunik asko dok of, mutil, Aldaminpe'ko artzai guztientzako taloak egiteko be, ala ni arako Omer'en aldiko gizatzaf begi-bakaf ta aparitzat i lango gizon bat gitxi ebenetarikoen bat nazala uste dok? Neuk be urdala-zofia bizirik somatzen yoat, baña eztok ase-eziña. Ik eragiok eure lanari bai? ta nik ik taloak egiten daragoyoan aftean ire lan gafantzitsuari, bitafteko antzo, i ezagutzen ez abenai azaldu egingo yautset...

Gure talogin ospatsuak askako urun-piloaren erdian sakostea eginda txoletagaz sakostara ura egozten dau apufka, eskumeagaz bien bitaftean uruna oratuta; askako urun guztia ora belegi egiñik gelditu da ta an daragoyo gure talogin bafdinbakoak ora ori igurdi ta igurdi; orea geroago zalago egiten da; Toma'ren atz-bitaftetatik urteten dirian ufezko ora-zefendak igurdirik asko ta taloak egiteko gertu dagozala iragaften dabe. Gure talogin aitua kartzen dau askatik era-molso bat eta esku-aftean zabaltzen asten da; oreak orain txifintola lodia dirudi, emakume basefitafak larunbata-goxean labara sartzen dauen opilaren antza dauko; geroxeago ilargibete, belegia dan lez zuria ba'litz. Nozik-bein talogiñak esku bata askearen alde batean dagon uretan busti egiten dau, oreak eskuari eldu eztagion. Talo biribila bein esku batetik bein bestetik dingilizka dago; oraintxe ausi ta lufera jausi beaf dabela dirudi ta Toma'renak ez beste eskutatik jausi egingo litzateke. Gure taloak azal bi ez besterik eztauko; bere alde batetik zeaf sutargiaren laguntasunagaz talogiñaren beste aldeko belauna ikusi dakust, taloa leyak gafdena bailitzan. Talo biribil-biribila zabalduta dago, talogiñaren eskuzabaletik dingilizka ufatu-beaf lafian, baña talogiñak ufatzeko astirik eztautso emongo; eltzen dautso beste eskuagaz supuruan berotzen dagon taloburdiñeari ta onen ganean an doa berau beteko talo me-mea suaren ganera, onen beroagaz azpi-aldeko azala egin dakion. Azal bata egin yakonean, aftzen dau talogiñak talo-burdiñea kirtenetik eta taloa beste eskuan aftzen dau; taloa ta talo-burdiñea eskuz aldatuta, a atzera onen ganera doa, beste aldeko azala egin dakion. Taloa azalak eginda dago, talo-burdiñekoa eginda; ilafgibetea dirudian taloaren azaletan an-of-emen gorjune ta baltzunetxoak agiri dira: suak toki batzuetan gogofago jo dau ufean. Orain azal utsezko opila txingafen aufean zutun-zutunik barik apuf bat okef jafita dagon burdinmera doa, an efe-amaitu daiten. Efe danean, Toma'ren taloak ezetariko mamirik eztauko; azal utsa da ta azalok suak afo-afo eginda dagoz. Beste taloak lelengoaren bide berbera jafaituko dabe...

... ...

Maskilua supuruan dago artesne edufa baxen zuria ertzetaraño beterik, azpitik txaraka-abafen gaf biziak berotzen dabela; gaf gofizken aftean oztaozta agiri da nozipein eta ofa'tiño geldi dago, abeari lotuta sutan efeten dagon ziñauslerik gogofen eta setatsuena bailitzan. Askea talo-zatiz beterik dogu, eurak beratuteko esnea noz egosiko begira; bitaftean ba-dogu zeri ekin. Gura aña gaztae dauku txagolan; gaztanolak ganezka dagoz: eginbafi azal-zuriak batzuk, azal-ori eginzafak besteak. Taloa ta gaztaya bai diriala gozoak, alan be goseak ilik dagonarentzat! Ia gazta bana garbitu dogu; taloagaz gaztaya barik, gaztayagaz taloa yaten dogula esateko aña. Esneak irakin dau ta Toma'ren begi zoliai eskefak sutara igesi eztauskunean. Artesnea, alan be udan, lodia izaten da-ta, urik erantsi ezik afaukea egiten yako; gureari etxako egin, ura erantsi yakolako. Maskilukada-esnea askara doa talo-zatiak beratzen. Ezpelezko zali bana aftuta lastef garbituko dogu askakoa be. Aof Gorbeya'ko artzayen aparia...

Lafakoetxea'taf B. J.

Jaungoiko - Zale - Bazkunaren

EKINTZA

BATZAŔ NAGUSIA

Jakin begie gure bazkide gustiak, araudiak agintzen dauan legez, datofen ileko 4"gafen egunean egingo dogula ementxe, Zofotza'n, urteroko batzaf nausi orokofa, eta batzaf ofetara gusti gustiak deituten doguz.

Amafetan egingo da jaupea, beti lez, eta onen ondoren batzafa.

Batzafaren egitaraua auxe da:

1'go. Igasi dan urteko gora berak eta kontuak azteftu.

2'gna. Edozein bazkidek, amar egun aufetik aurkeztu dabezan asmoak eta erabagigayak adiraldu ta erabagi.

3'gna. Bazkintza Artezkariko idazkaria ta itundari bi autu. (Aurten zeregin au amaitzen dabenak onek dira: Artzubiaga'taf Kuiril, Ibargutxi'taf Jon Gurutz eta Lekuona'taf Imanol).

Gero bazkaria. Etorteko ustia dabenak egun bi auferago esan biaf dauskue, bazkaria agintzeko.

MAÑARIA

DEUN JONEZ. — Garaitofe'ko basotxonuan amafetan meza bat berbaldi ta guztikoa emon zan; eta lagun asko bererdu zan.

Egun ofetan, Aldegoyenian jai andija ospatu zan; ori zala-ta, "konbidauok" be ugeri bertaratu ziran. ¡Atzera-auferarík ixan zan!

JUAN-ETOŔIJAK.— Emen egun batzuk igarota lengo astian juan ziran Galdakano'ra, Asua'taf Miren eta Efekalde'taf Josune neskatilak.

—Egun batzuk igaroten emen aurkitzen da Solaun'daf Koldobika abadegeya.

Galdakano'tik etofi zan Uranga'taf Eukeni mutila.

—Astelenez egon ziran emen "Zeafa" basetxera kerexak jaten etofita, Kanpo'taf Miren eta Joseba Mirena Bilbao'ko abefkidiak.

EZKONTZA.—Egubenez ezkondu ziran Urkiola'ko deunetxian Solaguren'daf Jon emeko abefkidia ta Etxebafia'taf Kafane Baltzola'ko neskatila begikoa. Emazte bafijaren osabea dan Bafenetxea'taf Polentzi abade jaunak ezkondu zituban. Eta eztegu-bazkarija befogetaz lagunak mayan zirala emeko Batzokijan ospatu eben.

Zorijonak eta ondo bixi.

EZPIAŔA.— Egubaztenez Gorospe'taf Urtzule "Artzubi„'ko andereari, pago-enbor batek jota bizkafian eta oñetan malatu batzuk egin jakozan. Arin osatzia opa dautzagu.

ARZULUAK IKUSTEN.— Astaftez egon ziran emen Urkuleta aldeko artzuluak ikusten etofita, Zubia'taf Baldomer, Afegi'taf Koldobika, Zubia'taf Aintzane ta Josune Leturia'taf Kaye, Atutxa'taf Katariñe ta Mondragon'daf Nekane ta Pilare Durango'ko abefkidiak.

Oneik, koba polit bat ondo ikusi ta arakatu ostian, Saluete'ko landa edefian sutzaf andi bat eginda, iluntzeko ozkifi gozoan "sorgin-aparija" egin eben eta umore onez jan be. Beintzat afatsalde edefa igaro ebela-ta, pozez Durango'ratu ziran.

Bafiro be etofiko dirala uste dogu. Urkuleta aldian beste lau artzulo ufengokoan ikusteko ustez juan ziran eta.

MAÑARIKO.

EUSKELTZALEAKI
ARIETA BITXIZALEA
Marca registrada 99356
ARA ZUEN ORRATZA!
LEGAZPI, 10'n Urrutizkiña, 13.777
DONOSTIA

Aranburu'tar R.
AZAL ETA TXIZ-BIDIAK
Fueros 5, 3.º, DONOSTIA

Goizparki - Atzalpena

Etorkunde - osteko VI igendia

GOIZPAŔKIJA

Aldi aretan: Josu'rekin gixatalde aundija legualarik, jatekorik eleukoen - eta, ikasliai dei-egin eta onan esan leutsen: "Efuki natxakijoe lagunabafoi, iru egun bai'dabez nirekin diñardubela, ta jatekorik eztabe; eta barutsik bidalduko ba'leukedaz etxera, bidez aunatuko litxakez, euretariko beredin ufunetik etofi dira-ta". "¿Nundik, baña, iñok ogiz asebete dagikez padu mufi onetan?", ijardetsi leutsaen bere ikasliak. "¿Zenbat ogi daukazubez?" ifandu leutsen berak. "Saspi", esan leben eurek. Eta lagunabafai luf-gane etzauteko agindu leutsen. Eta saspi ogijak aftu, ta eskaf-egin leban; eta zatifu, ta ikasliai emon leutsezan, lagunabafai banatuteko; eta banatu leutsiezan. Afaintxu gitxi batzu, be, bai-leukezan; eta onetsi egin leuzan, eta banatuteko agindu. Eta jan, eta asebete egin ziran; eta ondakiñetan saspi otzarakada jaso lebezan. Jan lebenak lau anei-edo ixan ziran; eta bidaldu egin leuzan. (Marka, 8, 1-9).

ATZALPENAK

JAKINGAŔIJAK. — Gure Jaunak ogi-afañak ugaldubaz egindako lenengo alatza befogeikaroko laugafen igandian aipatu zan. Gaufko bigafen au ilabete bi geruago-edo jazo zan, Bostamafeta (Pentekoste)-ostian. Oinguan lau mila asebete ziran, umeondo ta emakumiak zenbatzeka, Mátai deunak dirauskunez. Ugaldu-ogijak, bafiz, lenguan bost, eta oinguan saspi ixan ziran.

Jazokun bijotan agiri da lagunabafak Josu'ren irakaskixunak entzuteko leben gaf aundija; baña gure Jaunaren efukija, be.

JOSU'RI JAŔAI IBILI.—Josu'ri lefaikijazan lagunabafakandik bai-doguz zer-ikasirik.

a) ¿Zer da Josu'ri jafai ibiltia? Lagunabafak letz, Jaunaren irakaskixunak gogoz ta leyatsu entzutia: soin-arazuak baño ariago goguari dagokijazanak aintzakotzat aftzia; beti Josu'rekin egon nai, ta bere onoimenak alakotuten alegindutia.

g) ¿Zelan Josu'ri jafain biaf? Adore aundiz, lagunen esamesak ezetsi ta bestelako edozein sostof ta eragozka igoturik; iraunkiro, egundo atzera egin-barik; uste osoz, gure Jauna jakintsu ta altsu baxen on utza dala-ta.

k) Ordezko sarija. Josu'ren bijotz samufa jafain yakozan lagunabafakaz efuki ixan zan, eta oparo sorosi leuzan.

Berari jafai zintzo-zintzo dabiltzatafen goguak, be, goi-emoi ta ontetian, bafiz, neufi bete-bete ta aberasarija emoten dautse betiko, bere ren goi-alefijan.

JOSU DAN ONA.—Bere ontasun aundija edozeñbat emoitz eta ontasun bidez erakusten dausku.

a) Soin-emotxak. Gixonen aftian zalarik, amaikatxu alatz egin leuzan ta biaftsuben aldez. Geu, bafiz, gaiz oparin eta galtzoritik jabon eta ¿Zer eztautso zof gure gorputzak?

g) Gogo-emotxak. Gixa-gogo edo mentzat, ¡bai eskuzabala ixan dala! Gogo dijakaz Josu'ren efuki aundija! Gogo arako Samarifaf emakumia, Miren talafa, lapuf ona... Geure goguak ez afen, neke-oñazerik ikaragafijenak gurutzeko erijotza jasan leuzan; Maria Anderea Amatzat emon leuskun; eta -antzez bere aragija goguen janaritzat. Ikuftonakaz, bafiz, goi-eskafa ixan dausku...

k) Betiko emotxak. Ludi onetan Jaun onak damoskun gustija geure ekuntzarako zuzentzen dau, donetan -bidez donokiko sari bikaña irabazi kegunztzat. ¡Anguak bai emoitz bikaña! Beti-betikuak ixan be, gero!

Gure Jaunari eskafona erakutsi, ta tiko emotxak eskuratuten ekin dau alegiñak-alegin.

JATALDIJAK DONETU.— a) Oi ta Urtzi-gomutaz. Josu-Kisto gure nak, ogi-afañak gixataldiari banatu len, Goiko Jaunari eskafik-asko esan onetsi egin leuzan; lagunabafak, ta Josu'ren aufian bazkaldu ziran.

Geuk, be, jataldija asterakuan, Jaun onespena deskatsagun, eta amaftutak eskafik-asko esan bijotz-bijotzez. Ja faftez, Afa-goikuaz gomutaurik, gogo kufi edo bizikaya emoteko otoi-egin leuskiagu.

g) Janeufiz. Eredu bikaña dogu 'ren ikasliak banaturiko ogi-afaintxo kaz asebete zan gixataldia. Josu'ren jiun onak salokerija ezi ta biaf dan ne ja jaboten dau jan-edanetan, mizkerija ra leyatu barik.

k) Txiruak sorosiz. Ondakiñak bi ko agintzen leban Josu'k, txiruak so teko, arian. Jaunak emon dauskuzan ji rijetatik zatija gose-diran txiruentzat botia bidezkua da, ixan be. Deunak o egiten leben esku zabalez.

Eredu ofeik alakotu daiguzan...

N

Errijetatik

VALENCIA

EUZKADI'ko aftezkari jaunarimaguf. Euzko-gogo sindoz idazkoftza aftzen dot geure izpafingi onetan zerbait idazteko. España'ren otseintzapian gagozan euzko-gudarijak, samiñez gagoz abefiti ufun. Jaunari eskefak orain ainbat duaz euren etxietara. Pozik uften dira lufalde onetatik, emengo naigabe ta oñaziak igarota. Euren asmua ondo zintzua da.

Ofa elduten diranian Bilbao'ko batzokijak-eta ikeftuko dabez, baita geure EUZKADI'ko irafkola ta abaf. Bizkai'kuak eta Gipuzkoa'kuak be Bilbao'ra duaz. Ara bizkalafen ixenak:

Aufe'taf Balendin, Altzola'taf Simon, Astarloa'taf Martin, Axuria'taf Justa, Ugalde'taf Bitoren, Monasterio'taf Efapel, Bafena'taf Josu, Zendoya'taf Martin, Alika'taf Gotzon, Gaona'taf Portunata, La Orden'taf Efapel.

Gipuzkoafak onexek dira:

Muxika'taf Aureli, Zubia'taf Ander, Lopategi'taf Joseba, Arakistain'daf Toma, Irigoyen'daf Pirmitiba, Arabalaza'taf Domeka, Oxarbide'taf Edorta, Igafeta'taf Joseba, Goñi'taf Estepan eta Markelet'taf Bergori.

Neke-samiñen aftian emen gelditzen gara oindiño ainbat euzkotafak, atsekabez beterik geure anayak Euzkadi'ratu diranian. Pozik ibili ta beti abeftzale zintzuak ixan zafezela. Aguf ta ufengorafte.

Miguel de Cervantes gudarontzijan.

GASTE-BELU.

YURRETA

KOLDOBIKA'TAŔAK.—Igandian, bagilaren 24, ospatu eben efi onetako koldobikatafak euren Deun zaindarijaren jaya. Goxian, amafetan, elexia polito apainduta zala, meza abestuba ixan zan efiko abeslarijak abesturik Perosi'ren Lenengo Pontifikala, Murgoitio'taf Kelmen artezkari dala. Zeu erduten zarien bakotxian, Kelmen, abestijak ozen eta ondo neuftubak entzuten doguz. Abots-bakafak zoli-zoli abestu eban Lafinaga'taf Kepa'k eta uste dot Galanda tontofetik entzuteko bestian. Txonizlari, Durango'ko seme dan Areitio Abak, Josulaguna, ixan zan eta luzero Euzkadi'tik kanpora ixan-da egon afen, geure euzkera gafbijan afgitaldu eban Gonzaga'taf Koldobika'k igaro eban bizitza.

AŔTESKARI BAŔIJAK.— Meza-ostian Batzaf orokafa euki eben Koldobika'tafak. Beste arazo batxuben aftian, Artezkari-Batza eben. Ara emen auferantzarako ixentau dabien ixen-abixenak: Lendakari, Agifezabal'daf Dunixi; bigafen lendakari, Zamakona'taf Maren; idazkari, Zuazo'taf Efoman; bigafen idazkari, Uriarte'taf Pantzeska; txindi-zain, Etxebafia'taf Dunixi eta ikufinlarija, Unanzaga'taf Domeka.

Zorijonak batzofkideai eta gogoz ja uskurtza edo efegiñuaren alde.

EŔIKO AGINTARIJAK.—Urte g jetan legez, auften be eldu jaku o siku-aldi edo uf-agofa eta egindako ziak bere burua afgituten daben emen be argitu dau beria. Au-da, Y 'ko efekia "atxutxieta" deritxon le dagoan depositotik eta montoeko zu (bigafen depositora) bijen bitartian ten dan sikiñekerija ta botaten daben ña gure efija lotsatzeko eta osasun kalterako baño eztala gogoratu biaf d ¿Baña nora begira dagos "Junta de nidad" dekuak neufijak aftu barik? te uftetan elduten ixan dira Egiatxu retore da-la txaide-garbitzaliakin (ba deruakin) erein bat emoten, baña, zer ba len baño usain andijagua itxita b yaz "pafapera". ¿Zer egiten dabe-ba feta'ko ziñegitzi edo konsejalak Du go'ko Udaletxian onango gauzak a barik? Gauza onek efira ez dakafie lera edo asto-napafija baño beste p keririk eta ondo ixango da geyago e ibili barik onetziz gogoratzla.

NASKALDIJA.—Ikastarua amaitu doren eta opofaldija gure aftian igaro etofi yaku Gazteiz'tik gure lagun Zumafaga'taf Bediña, irakasle-geya, etofija.

UROND

DEBA

JON DONEA.—Igaro dan igandia patu genun oitura zafai jafaidun Jon nearen eguna. Goizian-goiz eresi edo na jo zuten erestaldeak bederatzi ta etan ospatu zan Jon deunaren basel jaupa. Afatsaldean izan gendun naik ñu, gasteak bapo dantzaturik.

Iluntzian urira jetsi ta laisteř gur estaldeak jo zun eresaldi bikaña i ez! bapo ustefturik gure gasteak g edo aberen antzera dantzaturik ¿Noi agutuko ote degu gastedia gure abe tan bere amaren dantza alai ta a egiten? Tamala da bene-benetan au -beafa, norbere amaren oiturak ut ama ordezkoaren oitura lizunakin tzea.

¡Dantzatu, dantzatu! gasteak baño zuen antziñako asaba zafen oitura

SENDAGIKEA.— Burni-bideko gile autu dute gure lagun eta ab zintzoa dan Etxaniz'taf Imanol Nere zorionik autsuena.

JUAN-ETOŔIAK.—Bere sendi egun batzuk igaro-ondoren jun zaigu lufun-ontzira Lafañaga'taf Polentzi kide sutsua. Ongi ibili; baita ere aftean degu Bilbao'tik etofita Su 'taf Jagoba

BURNI-BI